

**Pensioenreglement
van de
Stichting Bedrijfstakpensioenfonds
voor de Banden- en Wielenbranche**

Inhoud

1	DEFINITIES EN TOELICHTINGEN	4
2	PENSIOENREGELING EN UITVOERING	8
2.1	Deelnemerschap	8
2.2	Informatie	8
2.2.1	Informatieverstrekking algemeen.....	8
2.2.2	Informatie aan de deelnemer	8
2.2.3	Informatie aan de gewezen deelnemer.....	9
2.2.4	Informatie aan de gewezen partner	9
2.2.5	Informatie aan de pensioengerechtigde.....	9
2.2.6	Informatie bij vertrek naar een andere lidstaat.....	10
2.2.7	Informatie op verzoek.....	10
2.2.8	Informatieplicht van (gewezen) deelnemer en pensioengerechtigde.....	10
3	BEREKENINGSGRONDSLAGEN	11
3.1	Pensioengevend salaris.....	11
3.2	Franchise	11
3.3	Pensioengrondslag.....	12
3.4	Deeltijdfactor	12
4	SOORTEN PENSIOEN.....	12
4.1	Karakter van de pensioenregeling	12
4.2	Ouderdomspensioen en partnerpensioen bij overlijden op of na de pensioendatum	13
	Ouderdomspensioen	13
	Partnerpensioen bij overlijden op of na de pensioendatum en overlijden gewezen partner	
	13	
4.3	Partnerpensioen bij overlijden vóór de pensioendatum.....	14
4.4	Wezenpensioen	14
4.5	Pensioenaanspraken voor aspirant-deelnemers	14
5	VERLAGINGEN.....	15
5.1	Verlagingen	15
6	KEUZEMOGELIJKHEDEN.....	15
6.1	<Artikellid volgt>	15
6.2	Verschuiving van de pensioendatum.....	15
6.3	Deeltijdpensionering.....	16
6.4	Uitruil van partnerpensioen naar extra ouderdomspensioen	16
6.5	AOW-compensatie	16
6.6	Variatie in de hoogte van het ouderdomspensioen	16
6.7	Algemene bepalingen over keuzemogelijkheden.....	17
7	ARBEIDSONGESCHIKTHEID	17
7.1	Pensioenopbouw tijdens arbeidsongeschiktheid	17
8	BIJZONDERE GEBEURTENISSEN EN SITUATIES	18

8.1	Onbetaald verlof	18
8.2	Tussentijdse beëindiging van de deelneming	18
8.3	Waardeoverdracht	19
8.4	Waardeoverdracht klein pensioen.....	20
8.5	Afkoop van kleine pensioenen.....	20
8.6	Vervallen heel klein pensioen	20
8.7	Gevolgen van beëindiging partnerrelatie voor partnerpensioen	20
8.8	Gevolgen van beëindiging partnerrelatie voor ouderdomspensioen.....	21
9	FINANCIËLE BEPALINGEN	22
9.1	Financiering van de pensioenregeling	22
9.2	Deelnemersbijdrage.....	22
9.3	Niet aan het pensioenfonds afgedragen premie	22
9.4	Uitkering van de pensioenen	23
9.5	Toedelingsregels	23
10	OVERIGE BEPALINGEN	23
10.1	Vervreemden en afkopen van persoonlijk pensioenvermogen en pensioenrechten	23
10.2	Uitgesloten risico's.....	24
10.3	Onvoorziene gevallen	24
10.4	Vrijstelling wegens gemoedsbezwaren.....	24
10.4.1	Verlening vrijstelling wegens gemoedsbezwaren.....	24
10.4.2	Spaarbedragen	25
10.4.3	Storting op spaarrekening.....	25
10.4.4	Uitkeringen.....	26
10.4.5	Overlijden van de uitkeringsgerechtigde werknemer	26
10.4.6	Intrekking vrijstelling.....	26
10.5	Inwerkingtreding en overgangsbepalingen	26
	Bijlage 1 - Solidariteitsreserve	28
	Bijlage 2 – Toedelingsregels en spreidingsmethodiek.....	29
	Bijlage 3 - Risicohouding	30
	Bijlage 4 - Grensbedragen en premiepercentages	33

1 DEFINITIES EN TOELICHTINGEN

Naast de definities van artikel 2 van de statuten, die ook gelden voor dit pensioenreglement, wordt verstaan onder:

- 1.1 **Abtn**
De Actuariële- en bedrijfstechnische nota van het fonds.
- 1.1 **AOW**
De Algemene Ouderdomswet.
- 1.3 **Arbeidsongeschiktheid**
Arbeidsongeschiktheid in de zin van de WAO of de WIA.
- 1.4 **Bestuur**
Het bestuur van het pensioenfonds.
- 1.5 **CAO**
De collectieve arbeidsovereenkomst die van toepassing is voor de Banden- en Wielenbranche.
- 1.6 **Deelnemer**
De werknemer of gewezen werknemer die op grond van dit pensioenreglement persoonlijk pensioenvermogen bij het pensioenfonds opbouwt .
- 1.7 **Generatiepact**
Een afspraak in de CAO van de Banden- en Wielenbranche, die vanaf april 2018 alle werknemers, van 60 jaar of ouder met een dienstverband van ten minste 3 jaar of die in totaal 3 jaar werkzaam zijn in de Banden- en Wielenbranche, de kans biedt om vrijwillig minder te werken met handhaving van 100% pensioenopbouw.
- 1.8 **Gepensioneerde**
De persoon die de pensioendatum heeft bereikt.
- 1.9 **Gewezen deelnemer**
De persoon van wie de deelneming in het pensioenfonds is beëindigd, anders dan door het bereiken van de pensioendatum of door overlijden.
- 1.10 **Gewezen partner**
De persoon die voor de Scheiding als Partner werd aangemerkt.

1.11 Gezamenlijke huishouding

Hiervan is sprake als:

- tussen de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde en een ander persoon een notarieel verleden samenlevingsovereenkomst is gesloten en dit gemeld is aan het pensioenfonds.
- voor het overlijden van de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde er een door beide betrokkene ondertekende samenlevingsverklaring is waarin zij verklaren woonachtig te zijn op hetzelfde adres en voor elkaar te zorgen en deze samenlevingsverklaring naar het pensioenfonds is gestuurd; of
- na het overlijden van de (gewezen) deelnemer er een door een betrokkene ondertekende samenlevingsverklaring is waarin de betrokkene verklaart partner van de overledene te zijn geweest en aannemelijk maakt ten tijde van het overlijden een gezamenlijke huishouding met de overledene te hebben gevoerd en deze samenlevingsverklaring aan het pensioenfonds is gestuurd. De gezamenlijke huishouding kan door betrokkene in ieder geval aannemelijk worden gemaakt indien sprake is geweest van inschrijving op hetzelfde adres gedurende zes maanden en een van de volgende omstandigheden:
 - a. uit hun relatie is een kind geboren of heeft erkenning plaatsgevonden van een kind van de een door de ander;
 - b. het gezamenlijk eigendom van een huis; of
 - c. een huurcontract op beider naam.

Als aanvangsdatum van de gezamenlijke huishouding geldt de datum die als zodanig in de notariële akte is vermeld. Bij de samenlevingsverklaring geldt als aanvangsdatum de datum waarop inschrijving op hetzelfde adres heeft plaatsgevonden.

Partners die een gezamenlijke huishouding voerden blijven als partner aangemerkt wanneer zij niet langer staan ingeschreven op hetzelfde adres als gevolg van opname in een zorginstelling, zolang geen van beiden door middel van een schriftelijke kennisgeving aan het pensioenfonds heeft laten weten niet langer als partners te willen worden aangemerkt.

1.12 Kind

- het eigen kind van de (gewezen) deelnemer als bedoeld in artikel 1 van de Pensioenwet, en
- het stief- en pleegkind van de (gewezen) deelnemer als bedoeld in artikel 1 en artikel 2b van de Pensioenwet.

1.13 Nabestaande

De (gewezen) partner die na overlijden van de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde recht heeft op een (bijzonder) partnerpensioen of het kind dat na overlijden van de (gewezen) deelnemer recht heeft op een wezenpensioen.

1.14 Partner

- de echtgeno(o)t(e) van de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde;
- de ongehuwde persoon die een wettig geregistreerd partnerschap heeft gesloten met de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde;
- de ongehuwde, niet wettelijk als partner geregistreerde meerderjarige persoon, niet zijnde een bloedverwant in de eerste graad, een bloedverwant in de tweede graad in de rechte lijn, een meerderjarig stiefkind of meerderjarig voormalig pleegkind, met wie de ongehuwde, niet wettelijk als partner geregistreerde, (gewezen) deelnemer of gepensioneerde een gezamenlijke huishouding voert;

met wie de deelnemer voor de pensioendatum is gehuwd, een geregistreerd partnerschap heeft of een gezamenlijke huishouding voert.

1.15 Pensioen

Ouderdoms-, (bijzonder) partner- of wezenpensioen in de zin van dit pensioenreglement.

1.16 Pensioendatum

De dag waarop het ouderdomspensioen daadwerkelijk ingaat. Indien de gepensioneerde niet kiest voor vervroeging of uitstel van de ingang van het pensioen, is de pensioendatum gelijk aan de pensioenrichtdatum. Indien de gepensioneerde heeft gekozen voor vervroeging of uitstel van de ingang van het pensioen, is de pensioendatum de dag waarop het vervroegde of uitgestelde pensioen ingaat.

1.17 Pensioenfonds

De Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Banden- en Wielenbranche.

1.18 Pensioengerechtigde

De persoon voor wie op grond van dit pensioenreglement het pensioen is ingegaan.

1.19 Pensioenrichtdatum

De eerste dag van de maand waarin de (gewezen) deelnemer 68 jaar wordt.

1.20 Persoonlijk pensioenvermogen

Het deel van het vermogen bij het pensioenfonds dat voor de (gewezen) deelnemer is gereserveerd, en waaruit vanaf de pensioendatum het ouderdoms- en partnerpensioen wordt gefinancierd.

1.21 Projectierendement

Het ingerekende toekomstig rendement voor de vaststelling van variabele uitkeringen. Het pensioenfonds maakt gebruik van de risicovrije rentetermijnstructuur die DNB publiceert.

1.22 Risicodekking/- pensioen op risicobasis

Een verzekering waarbij uitsluitend het risico wordt verzekerd, zonder dat er pensioenvermogen wordt opgebouwd. De dekking vervalt zodra de (gewezen) deelnemer niet langer aan de voorwaarden voor de risicodekking voldoet.

1.23 Risicohouding

De vastgestelde mate waarin de deelnemers, gewezen deelnemers of pensioengerechtigden bereid zijn beleggingsrisico's te lopen. De risicohouding is gebaseerd op de uitkomsten van een door het pensioenfonds onder de (gewezen) deelnemers en gepensioneerden uitgevoerde risicopreferentie-onderzoek, deelnemerskenmerken en wetenschappelijke inzichten.

1.24 Scheiding

Hieronder wordt verstaan:

- beëindiging van het huwelijk door echtscheiding;
- ontbinding van het huwelijk na scheiding van tafel en bed;
- beëindiging van het wettig geregistreerd partnerschap;
- beëindiging van de gezamenlijke huishouding.

1.25 Scheidingsdatum

Bij huwelijk en wettig geregistreerd partnerschap: de inschrijvingsdatum van de scheiding in de registers van de burgerlijke stand. Bij een gezamenlijke huishouding van ongehuwd samenwonenden: de datum waarop de gezamenlijke huishouding is beëindigd.

1.26 Solidariteitsreserve

Een collectieve vermogensreserve waarmee in een solidaire premieovereenkomst financiële mee- of tegenvallers kunnen worden gedeeld, toegelicht in bijlage 1. De solidariteitsreserve maakt geen

onderdeel uit van het persoonlijk pensioenvermogen.

1.27 Statuten

De statuten van het pensioenfonds.

1.28 Toedelingsregels

De door het pensioenfonds vastgestelde toedelingsregels, waarmee het fonds periodiek de financiële resultaten verwerkt in het persoonlijk pensioenvermogen. De toedelingsregels zijn uitgewerkt in de Abtn.

1.29 Uitvoeringsovereenkomst

De overeenkomst tussen de vrijwillig aangesloten werkgever en het pensioenfonds over de uitvoering van de pensioenregeling.

1.30 Uitvoeringsreglement

De door het pensioenfonds opgestelde regeling over de uitvoering van de pensioenregeling met betrekking tot de verplicht aangesloten werkgevers.

1.31 UWV

Het uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen.

1.32 WAO

De Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering.

1.33 Werkgever

De bij het pensioenfonds aangesloten onderneming waarmee de werknemer een arbeidsovereenkomst heeft.

1.34 Werknemer

Degene die een arbeidsovereenkomst heeft met een werkgever, met uitzondering van een directeur die tevens houder is van aandelen, welke tenminste een tiende gedeelte van het geplaatste kapitaal van de vennootschap vertegenwoordigen.

1.35 Wet Bpf 2000

De Wet verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds 2000.

1.36 WIA

De Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen.

1.37 WVPS

De Wet verevening pensioenrechten bij scheiding.

1.38 WW

De Werkloosheidswet.

1.39 ZW

De Ziektewet.

2 PENSIOENREGELING EN UITVOERING

2.1 Deelnemerschap

- a. De deelneming vangt aan op de eerste dag van de maand waarin de werknemer de 18-jarige leeftijd bereikt, of op de latere datum van indiensttreding.
- b. Tenzij uitdrukkelijk anders is vermeld, wordt in dit pensioenreglement onder deelneming, respectievelijk deelneming in het pensioenfonds, verstaan de deelneming voor zover deze is gelegen op of na 1 juli 2026.
- c. De deelneming eindigt:
 - a. bij overlijden van de deelnemer;
 - b. bij het bereiken van de pensioenrichtdatum, dan wel de daarvoor gelegen pensioendatum;
 - c. bij uitdiensttreding voor de pensioenrichtdatum; en
 - d. bij rechtsgeldige beëindiging van de uitvoeringsovereenkomst, tenzij de deelnemer arbeidsongeschikt is.Voor de deelnemer die geen werkzaamheden meer verricht wordt de deelneming voortgezet in het geval van pensioenopbouw tijdens arbeidsongeschiktheid (artikel 7.1).

2.2 Informatie

2.2.1 Informatieverstrekking algemeen

1. Het pensioenfonds heeft een website waarop informatie te vinden is over de pensioenregeling van het pensioenfonds, de rendementen en actualiteiten. Verder heeft het pensioenfonds op de website documenten beschikbaar gesteld zoals het jaarverslag, verklaring beleggingsbeginselen, het uitvoeringsreglement en het pensioenreglement.
2. Het pensioenfonds verstrekt de informatie elektronisch, of schriftelijk of via een website, waarbij informatieverstrekking via een website wordt gecombineerd met persoonlijk attenderen als er nieuwe of gewijzigde informatie op de website staat.
3. Het pensioenfonds verstrekt informatie schriftelijk als een (gewezen) deelnemer, (ex-)partner of pensioengerechtigde heeft aangegeven informatie schriftelijk te willen ontvangen.
4. Op de website staat meer informatie over de keuze van informatieverstrekking en de mogelijkheid om de voorkeur te wijzigen.
5. Bij het verstrekken van de schriftelijke informatie kan het pensioenfonds zich houden aan het laatst hem bekende adres. Blijkt dit adres onjuist te zijn, dan doet het pensioenfonds navraag bij de basisregistratie personen in de laatst bekende woonplaats. De hiermee gepaard gaande kosten kan het pensioenfonds in rekening brengen bij de deelnemer, gewezen deelnemer, pensioengerechtigde of gewezen partner. Deze kosten kunnen niet direct in mindering worden gebracht op de uitkering.
6. Indien het pensioenfonds voornemens is de informatie via een website te verstrekken, worden de (gewezen) deelnemer, gewezen partner of pensioengerechtigde persoonlijk geattendeerd op deze website en op de mogelijkheid om te kiezen voor een andere wijze van informatieverstrekking. Het persoonlijk attenderen gebeurt elektronisch.
7. Indien bij elektronische verstrekking of persoonlijk attenderen het bij het pensioenfonds bekende adres voor elektronische verstrekking of persoonlijk attenderen onjuist blijkt te zijn, verstrekt het pensioenfonds de informatie schriftelijk.

2.2.2 Informatie aan de deelnemer

1. De werkgever zorgt ervoor dat het pensioenfonds wordt geïnformeerd over het sluiten van de pensioenovereenkomst en de start van de verwerving van persoonlijk pensioenvermogen van de werknemer.

2. Het pensioenfonds informeert de deelnemer bij het begin van de deelneming over de inhoud van de pensioenregeling en overige zaken die voor de deelnemer van belang zijn. Over de nadien in het pensioenreglement doorgevoerde relevante wijzigingen en de mogelijkheid om het gewijzigde pensioenreglement op te vragen, wordt de deelnemer binnen drie maanden geïnformeerd.
3. Het pensioenfonds verstrekt de deelnemer jaarlijks een opgave van de waarde van het persoonlijk pensioenvermogen, de fiscale waardeangroei en een inschatting van het te bereiken pensioen, alsmede informatie over vermindering van het persoonlijk pensioenvermogen (voor zover van toepassing), de solidariteitsreserve, de pensioenrichtleeftijd, de werkgeverspremie en werknemerspremie, het land waar het pensioen is ondergebracht en de toezichthouder waar het pensioen onder valt, de ingehouden kosten, de totaal ingelegde pensioenpremies, de totaal toebedeelde beleggingsrendementen per deelnemer die op grond van de solidaire premieovereenkomst zijn toebedeeld en andere informatie die op grond van de Pensioenwet verstrekt dient te worden.
4. Het pensioenfonds verstrekt de deelnemer bij beëindiging van de deelneming een opgave van de waarde van het verworven persoonlijk pensioenvermogen, alsmede informatie over vermindering van het persoonlijk pensioenvermogen en beëindiging van de deelneming. Indien van toepassing wordt informatie verstrekt over het functioneren van het pensioenfonds.

2.2.3 Informatie aan de gewezen deelnemer

1. Het pensioenfonds verstrekt de gewezen deelnemer informatie die voor de deelnemer specifiek in het kader van de beëindiging relevant is. Het pensioenfonds stelt de gewezen deelnemer jaarlijks op een besloten deel van de website een opgave ter beschikking van de waarde van het persoonlijk pensioenvermogen, een inschatting van het te bereiken pensioen, alsmede informatie over vermindering van persoonlijk pensioenvermogen (voor zover van toepassing), de solidariteitsreserve, de pensioenrichtleeftijd, het land waar het pensioen is ondergebracht en de toezichthouder waar het pensioen onder valt en de ingehouden kosten.
2. De gewezen deelnemer wordt binnen drie maanden geïnformeerd over relevante wijzigingen in het pensioenreglement en de mogelijkheid om het gewijzigde pensioenreglement op te vragen. Het pensioenfonds verstrekt de gewezen deelnemer ten minste een keer in de vijf jaar de hiervoor bedoelde opgave via het gekozen voorkeurskanaal.

2.2.4 Informatie aan de gewezen partner

1. Het pensioenfonds verstrekt aan degene die gewezen partner wordt een opgave van het persoonlijk pensioenvermogen ten behoeve van bijzonder partnerpensioen alsmede informatie over vermindering van persoonlijk pensioenvermogen (voor zover van toepassing).
2. Ten minste één keer in de vijf jaar verstrekt het pensioenfonds aan de gewezen partner een opgave van de inschatting van het te bereiken bijzonder partnerpensioen, alsmede informatie over vermindering van het persoonlijk pensioenvermogen (voor zover van toepassing).

2.2.5 Informatie aan de pensioengerechtigde

1. Het pensioenfonds verstrekt degene die pensioengerechtigde wordt en vervolgens jaarlijks een opgave van zijn pensioenuitkering en het persoonlijk pensioenvermogen ten behoeve van nabestaandenpensioen alsmede informatie over vermindering van de pensioenuitkering en het persoonlijk pensioenvermogen (voor zover van toepassing) en over het land waar het pensioen is ondergebracht en de toezichthouder waar het pensioen onder valt.
2. Na afloop van elk kalenderjaar ontvangt de pensioengerechtigde een jaaropgave met daarin vermeld de hoogte van de in dat boekjaar uitgekeerde bedragen en de hoogte van de wettelijke inhoudingen van dat boekjaar.

2.2.6 Informatie bij vertrek naar een andere lidstaat

Het pensioenfonds verstrekt (gewezen) deelnemers en gepensioneerden die zich in een andere lidstaat vestigen informatie over de waarde van het persoonlijk pensioenvermogen en de pensioenuitkering en over de mogelijkheden die hen op grond van de pensioenregeling worden geboden. De verstrekte informatie is ten minste gelijk aan de informatie die wordt verstrekt aan (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden die in Nederland blijven.

2.2.7 Informatie op verzoek

1. Het pensioenfonds verstrekt de (gewezen) deelnemer, de gewezen partner en de pensioengerechtigde op verzoek:
 - a. informatie over de gehanteerde aannamen bij de weergave van het te verwachten ouderdomspensioen op basis van een pessimistisch, een verwacht en een optimistisch scenario;
 - b. informatie die specifiek voor hem relevant is over beleggingen; en
 - c. documenten van het pensioenfonds.
2. Het pensioenfonds verstrekt de gewezen partner op verzoek de informatie die is beschreven in artikel 2.2.4.
3. Het pensioenfonds verstrekt de deelnemer, gewezen deelnemer, gewezen partner of pensioengerechtigde aan wie de informatie elektronisch wordt verstrekt, op verzoek een papieren afschrift van de informatie.
4. Het pensioenfonds is bevoegd kosten in rekening te brengen voor het verstrekken van informatie. Dit geldt niet voor het opvragen van het pensioenreglement, informatie over beleggingen en uitruil van pensioenaanspraken.

2.2.8 Informatieplicht van (gewezen) deelnemer en pensioengerechtigde

1. De (gewezen) deelnemer en pensioengerechtigde zijn verplicht het pensioenfonds in kennis te stellen van voor het pensioenfonds van belang zijnde gegevens die nodig zijn voor de uitvoering van dit pensioenreglement. Bij de van belang zijnde gegevens moet bijvoorbeeld gedacht worden aan wijzigingen in de burgerlijke staat, de gezinssamenstelling en het adres en de mate van arbeidsongeschiktheid.
Bij gebreke daarvan is hij jegens het pensioenfonds aansprakelijk voor eventueel voor het pensioenfonds uit dat verzuim voortvloeiende kosten en zullen eventueel teveel uitgekeerde pensioenbedragen worden verrekend of teruggevorderd.
2. Indien een (gewezen) deelnemer ingevolge artikel 6.2 eerder dan de pensioenrichtdatum met pensioen wenst te gaan, dient hij dit vanaf een jaar doch ten minste zes maanden vóór de gewenste pensioendatum respectievelijk de pensioenrichtdatum schriftelijk aan het pensioenfonds mede te delen.
3. Indien een (gewezen) deelnemer gebruik wil maken van de mogelijkheid tot variatie in de pensioenuitkering als bedoeld in artikel 6.6, dient hij dit vanaf een jaar doch ten minste zes maanden vóór de pensioendatum schriftelijk aan het pensioenfonds mede te delen.
4.
 - a. Het pensioenfonds verstrekt de (gewezen) deelnemer ten minste drie maanden vóór de pensioendatum een opgave van het opgebouwde persoonlijk pensioenvermogen en een inschatting van het te bereiken pensioen.
 - b. Het pensioenfonds verstrekt de (gewezen) deelnemer bij de in onderdeel a bedoelde opgave informatie over het keuzerecht uitruil partnerpensioen in hoger of eerder ingaand ouderdomspensioen en over het keuzerecht uitruil ouderdomspensioen in partnerpensioen. Bij de opgave wordt een formulier gevoegd waarop de (gewezen) deelnemer zijn keuze kan aangeven ten aanzien van:
 - het geheel of gedeeltelijk afstand doen van het partnerpensioen ten einde zijn ouderdomspensioen te verhogen; of
 - het gedeeltelijk afstand doen van zijn ouderdomspensioen ten einde het partnerpensioen te verhogen.
 - c. Indien de (gewezen) deelnemer gebruik maakt van de onder b beschreven keuzemogelijkheden dient het ingevulde en ondertekende keuzeformulier binnen één maand na dagtekening van de in

onderdeel a bedoelde opgave aan het pensioenfonds te worden teruggestuurd.

Indien wordt gekozen voor het geheel of gedeeltelijk afstand doen van het partnerpensioen, dient het keuzeformulier zowel door de (gewezen) deelnemer als door de partner te worden ondertekend.

Indien hij geen partner heeft die jegens het pensioenfonds rechten kan doen gelden, dient hij dit op het keuzeformulier aan te geven en het formulier te ondertekenen.

5. Indien de (gewezen) deelnemer gebruik maakt van de mogelijkheid tot vervroeging en/of variëren in de hoogte van de uitkering als bedoeld in artikel 6.2 respectievelijk 6.6, verstrekt het pensioenfonds hem ten minste twee maanden voor de pensioendatum een verklaring met een voorlopige opgave van het herrekenende pensioen.
De (gewezen) deelnemer dient de verklaring te ondertekenen en binnen een maand na dagtekening aan het pensioenfonds terug te sturen.
6. Indien het pensioenfonds de mededeling als bedoeld in de leden 2 en 3, het keuzeformulier als bedoeld in lid 4 onderdeel c en de verklaring als bedoeld in lid 5 niet binnen een maand na ontvangst heeft afgehandeld, ontvangt de (gewezen) deelnemer vóór het verstrijken van deze periode een ontvangstbevestiging.

3 BEREKENINGSGRONDSLAGEN

3.1 Pensioengevend salaris

1. Het pensioengevend salaris is:
 - 12 maal het overeengekomen maandsalaris, vermeerderd met de vakantietoeslag en ploegentoeslag, of
 - 13 maal het overeengekomen salaris per vier weken, vermeerderd met de vakantietoeslag en ploegentoeslag, of
 - 52 maal het overeengekomen weksalaris, vermeerderd met de vakantietoeslag en ploegentoeslag,
2. Het pensioengevend salaris is gemaximeerd tot het maximaal pensioengevend loon als vermeld in artikel 18ga lid 1 van de Wet op de loonbelasting 1964.
3. Voor de deelnemer die recht heeft op loondoorbetaling wegens ziekte blijft zijn pensioengevend salaris gedurende die periode ongewijzigd.
4. Voor de deelnemer die ingevolge het generatiepact minder gaat werken dan de normale arbeidsduur, blijft het pensioengevend salaris ongewijzigd.
5. Op verzoek van de werkgever en werknemer gezamenlijk blijft het pensioengevend salaris ongewijzigd na het terugtreden naar een lager gekwalificeerde functie (demotie) in een periode van ten hoogste tien jaar voorafgaande aan de pensioenrichtleeftijd.

3.2 Franchise

De franchise is het bedrag waarover geen persoonlijk pensioenvermogen wordt opgebouwd. De hoogte van de franchise is door het bestuur vastgesteld. Per 1 juli 2026 is deze gelijk aan € 16.824. Dit bedrag wordt jaarlijks per 1 januari herzien, tenzij het bestuur anders beslist. De herziening gebeurt door aanpassing aan de algemene loonstijgingen die op of na twee januari van het voorafgaande jaar tot en met 1 januari van het daarop volgende jaar op grond van de CAO hebben plaatsgevonden en afgerond op een hele euro. De franchise in enig jaar bedraagt nooit minder dan het minimumbedrag zoals omschreven in artikel 18a lid 3 van de Wet op de loonbelasting 1964. De hoogte van de franchise wordt in bijlage 4 van dit pensioenreglement vermeld.

3.3 Pensioengrondslag

1. De pensioengrondslag is het bedrag waarover persoonlijk pensioenvermogen wordt opgebouwd. De hoogte van de pensioengrondslag is het pensioengevend salaris verminderd met de franchise. Indien de berekening leidt tot een negatieve uitkomst wordt de pensioengrondslag op 0 gesteld.
2. De pensioengrondslag wordt vastgesteld per:
 - de datum van aanvang van de deelneming in het pensioenfonds; en
 - de datum waarop de werknemer aansluitend aan zijn ontslag in dienst treedt bij een andere werkgever binnen de bedrijfstak; en
 - de datum waarop een verlaging van het pensioengevend salaris plaatsvindt.Vervolgens wordt de pensioengrondslag jaarlijks per 1 januari opnieuw vastgesteld. Wijzigingen op andere data worden niet in aanmerking genomen.

3.4 Deeltijdfactor

1. De deeltijdfactor is de verhouding tussen het overeengekomen aantal uren van de deelnemer per week en het voor de betreffende functie geldende volledig aantal uren per week. Overuren beïnvloeden de deeltijdfactor niet. Meeruren worden daarentegen bij de vaststelling van de deeltijdfactor wel in aanmerking genomen.
2. Als een deelnemer in deeltijd werkt, wordt voor de bepaling van de pensioenpremie de pensioengrondslag op voltijd basis vastgesteld. De pensioenpremie op basis van een voltijd dienstverband wordt vervolgens vermenigvuldigd met de deeltijdfactor.
 -
3. Een wijziging van de deeltijdfactor in de loop van een jaar – waaronder begrepen wordt de aanvang of het einde van deeltijdwerk – heeft gevolg voor de premie toevoeging aan het persoonlijk pensioenvermogen van de deelnemer vanaf de wijzigingsdatum.
4. Voor de berekening van partner- en wezenpensioen bij overlijden van een deelnemer voor de pensioenrichtdatum, dan wel de daarvoor gelegen pensioendatum, wordt uitgegaan van de in de maand van overlijden van de deelnemer geldende deeltijdfactor.
5. De deelnemersbijdrage wordt voor een deelnemer die in deeltijd werkt, berekend door de pensioengrondslag te berekenen die zou gelden als de deelnemer een voltijd dienstverband zou hebben bij de werkgever. De deelnemersbijdrage wordt vervolgens vermenigvuldigd met de deeltijdfactor.
6. Voor de deelnemer die ingevolge het generatiepact minder gaat werken dan de normale arbeidsduur, blijft de oorspronkelijke deeltijdfactor ongewijzigd.
7. Op verzoek van de werkgever en werknemer gezamenlijk blijft de deeltijdfactor ongewijzigd na het aanvaarden van een deeltijdfunctie van minimaal 50% van een voltijdfunctie in een periode van ten hoogste tien jaar voorafgaande aan de pensioenrichtleeftijd.

4 SOORTEN PENSIOEN

4.1 Karakter van de pensioenregeling

1. Deze pensioenregeling heeft het karakter van een solidaire premieovereenkomst in de zin van de Pensioenwet. Dat betekent dat er aan het pensioenfonds premies worden betaald voor de opbouw van een persoonlijk pensioenvermogen. De hoogte van het persoonlijk pensioenvermogen wordt bepaald door:
 - het percentage van de premie dat jaarlijks wordt toegevoegd aan het persoonlijk pensioenvermogen van de deelnemer, dit percentage is opgenomen in bijlage 4 van dit pensioenreglement;
 - positieve of negatieve beleggingsrendementen, rekening houdend met de toedelingsregels genoemd in bijlage 2;
 - eventuele toevoegingen vanuit de solidariteitsreserve, rekening houdend met bijlage 1.De hoogte van het persoonlijk pensioenvermogen wordt, indien van toepassing, tevens bepaald door een

- inkomende waardeoverdracht zoals genoemd in artikel 8.4, 8.5 en de in artikel 10.5 lid 4 genoemde omzetting.
2. De persoonlijk pensioenvermogens worden collectief belegd. Het collectief behaalde beleggingsresultaat wordt gericht toebedeeld op basis van vooraf vastgestelde toedelingsregels.
 3. Elk pensioen (ouderdomspensioen, partnerpensioen en wezenpensioen), dat ingevolge dit pensioenreglement wordt toegekend, zowel op opbouwbasis als op risicobasis, heeft het karakter van een solidaire premieregeling en kent een variabele uitkering. Na ingang van worden deze pensioenen jaarlijks per 1 juli opnieuw vastgesteld overeenkomstig artikel 4.2 lid 3.
 4. Het pensioen wordt vooraf niet vastgesteld in concrete pensioenbedragen.

4.2 Ouderdomspensioen en partnerpensioen bij overlijden op of na de pensioendatum

Ouderdomspensioen

1. Het persoonlijk pensioenvermogen wordt vanaf de pensioendatum, gebruikt voor de financiering van ouderdoms- en partnerpensioen in de verhouding 100:70. Als de (gewezen) deelnemer op de pensioendatum geen partner heeft, dan wordt het persoonlijk pensioenvermogen vanaf de pensioendatum gebruikt voor de financiering van ouderdomspensioen.
2. De hoogte van het ouderdomspensioen is variabel (kan elk jaar anders zijn) en is onder andere afhankelijk van:
 - de waarde van de beleggingen;
 - het rendement van de beleggingen;
 - het gehanteerde projectierendement;
 - de (ontwikkeling van de) levensverwachting; en
 - de wijze waarop risico's met elkaar gedeeld worden.
3. Het ouderdomspensioen zoals dat voor het eerst wordt bepaald op de pensioendatum wordt vastgesteld voor de periode tot het einde van het jaar waarin dit is ingegaan. Na ingang van het ouderdomspensioen wordt dit jaarlijks per 1 juli opnieuw vastgesteld voor een periode van een jaar aan de hand van:
 - de gehanteerde toedelingsregels;
 - de gerichte toedelingen uit de solidariteitsreserve; en
 - het door het pensioenfonds gekozen projectierendement; en
 - een spreidingsperiode van 3 jaar.
4. Het pensioenfonds hanteert een collectieve uitkeringsfase, op basis waarvan de hoogte van het pensioen voor alle pensioengerechtigden met hetzelfde percentage wordt aangepast. Voor de pensioenuitkering wordt vanaf de pensioendatum iedere maand een deel onttrokken aan het persoonlijk pensioenvermogen.
5. Het ouderdomspensioen gaat in op de pensioendatum, en wordt uitbetaald tot het einde van de maand waarin de gepensioneerde overlijdt.

Partnerpensioen bij overlijden op of na de pensioendatum en overlijden gewezen partner

6. Het partnerpensioen gaat in op de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin de gepensioneerde overlijdt en wordt uitgekeerd tot het einde van de maand waarin de partner overlijdt.
7. Bij overlijden van een gepensioneerde is het partnerpensioen in het jaar waarin dit is ingegaan gelijk aan 70% van het ouderdomspensioen, tenzij er is gekozen voor uitruil van partnerpensioen naar extra ouderdomspensioen overeenkomstig het bepaalde in artikel 6.4.

8. Als een huwelijk, een wettelijk geregistreerd partnerschap of een gezamenlijke huishouding op of na de pensioendatum tot stand komt wordt geen aanspraak op partnerpensioen toegekend.
9. Het partnerpensioen wordt verminderd met het partnerpensioen waarop een gewezen partner van de overleden gepensioneerde ingevolge het bepaalde in artikel 8.7 aanspraak heeft verkregen.
10. Indien het ouderdompensioen is ingegaan en de gewezen partner overlijdt voordat de gepensioneerde overlijdt, vervalt de aanspraak op het partnerpensioen van de gewezen partner aan het pensioenfonds.
11. Indien de gewezen partner overlijdt voordat de (gewezen) deelnemer overlijdt, maakt de aanspraak op het partnerpensioen van de gewezen partner vanaf het moment van overlijden van de gewezen partner weer deel uit van het persoonlijk pensioenvermogen van de (gewezen) deelnemer zoals vermeld in lid 1. Het bepaalde in dit lid vindt geen toepassing indien het persoonlijk pensioenvermogen van de (gewezen) deelnemer voor het overlijden van de gewezen partner zijn overgedragen of vervallen op grond van de artikelen 8.3 tot en met 8.6

4.3 Partnerpensioen bij overlijden vóór de pensioendatum

1. Het partnerpensioen gaat in op de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin degene die een arbeidsovereenkomst heeft met een werkgever overlijdt en wordt uitgekeerd tot het einde van de maand waarin de partner overlijdt.
2. Het partnerpensioen bij overlijden van degene die een arbeidsovereenkomst heeft met een werkgever vóór de pensioendatum bedraagt 40% van het pensioengevend salaris.
3. Het partnerpensioen bij overlijden vóór de pensioendatum is op risicobasis verzekerd en komt te vervallen bij de beëindiging van de deelneming, anders dan door overlijden, tenzij deze dekking tijdelijk wordt voortgezet als bepaald in artikel 8.2.

4.4 Wezenpensioen

1. Het wezenpensioen gaat voor ieder kind in op de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin de deelnemer overlijdt.
2. Het wezenpensioen wordt uitgekeerd tot het einde van de maand waarin het kind de 25^e verjaardag bereikt of eerder overlijdt.
3. Het jaarlijkse wezenpensioen bedraagt per kind 20% van het pensioengevend salaris. Het wezenpensioen wordt verdubbeld op de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin het kind ouderloos wordt.
4. Het wezenpensioen bij overlijden vóór de pensioendatum wordt op risicobasis verzekerd en komt te vervallen bij de beëindiging van de deelneming, anders dan door overlijden, tenzij deze dekking tijdelijk wordt voortgezet als bepaald in artikel 8.2.

4.5 Pensioenaanspraken voor aspirant-deelnemers

1. De aspirant-deelnemer is de werknemer die jonger is dan 18 jaar, waarvan de deelneming op grond van het 1^e lid van artikel 2.1 nog niet is aangevangen.
2. De aspirant-deelnemer heeft aanspraak op:
 - a. een partnerpensioen als bepaald in artikel 4.4 indien de aspirant-deelnemer een meerderjarige partner heeft;
 - b. een wezenpensioen als bepaald in artikel 4.4 indien de aspirant-deelnemer een kind heeft.
3. Op de aspirant-deelnemers zijn de bepalingen van het pensioenreglement zoveel mogelijk van toepassing.
4. De aanspraak op het partner- en/of wezenpensioen op grond van dit artikel vervalt:
 - a. als de aspirant-deelnemer deelnemer wordt in de pensioenregeling;

- b. bij het einde van het dienstverband van de aspirant-deelnemer met de werkgever voordat hij deelnemer is geworden in de pensioenregeling;
- c. als de werkgever vrijstelling wegens gemoedsbezwaren heeft verkregen.

5 VERLAGINGEN

5.1 Verlagen

Indien ten gevolge van enige omstandigheid het financieel evenwicht in het pensioenfonds zou worden verbroken, zal getracht worden het verbroken financieel evenwicht te herstellen, zonder de reeds opgebouwde persoonlijke pensioenvermogens en de reeds ingegane pensioenuitkeringen te verlagen. Mocht dit niet mogelijk zijn, dan kan het bestuur besluiten de persoonlijke pensioenvermogens en de ingegane pensioenuitkeringen te verlagen met inachtneming van het bepaalde in artikel 134 van de Pensioenwet.

6 KEUZEMOGELIJKHEDEN

6.1 <Artikellid volgt>

6.2 Verschuiving van de pensioendatum

1. De (gewezen) deelnemer kan er voor kiezen om zijn ouderdomspensioen eerder of later dan de pensioenrichtdatum in te laten gaan, echter niet eerder dan de eerste van de maand volgend op de maand gelegen vijf jaar voor de AOW-leeftijd en niet later dan de eerste van de maand waarin de deelnemer de AOW-leeftijd vermeerderd met vijf jaren bereikt. Bij het eerder of later ingaan dan de pensioenrichtdatum wordt het ouderdomspensioen op de ingangsdatum vastgesteld op basis van het op dat moment verworven persoonlijk pensioenvermogen en een inkoopfactor op de ingangsdatum. Na de ingangsdatum wordt het ouderdomspensioen jaarlijks vastgesteld overeenkomstig het bepaalde in artikel 4.2 lid 3 van dit pensioenreglement.
2. In afwijking van het vorige lid kan de arbeidsongeschikte deelnemer zijn ouderdomspensioen voor het premievrij gestelde deel van zijn deelneming niet eerder laten ingaan dan de eerste dag van de maand waarin de AOW-leeftijd wordt bereikt.
3. Vervroeging en uitstel van de pensioeningang kan plaatsvinden over een periode bepaald in hele maanden, gerekend vanaf de pensioenrichtdatum.
4. Vervroeging van de pensioeningang is slechts mogelijk tot een datum waarop het ouderdomspensioen blijft uitkomen boven het bedrag genoemd in artikel 66, lid 1 van de Pensioenwet.
5. Bij vervroeging van de pensioeningang blijft de 100:70 verhouding van het ouderdomspensioen en partnerpensioen ongewijzigd, tenzij er is gekozen voor uitruil van partnerpensioen naar extra ouderdomspensioen overeenkomstig het bepaalde in artikel 6.4.
6. Voor degene die op het moment van een eerdere ingang van het ouderdomspensioen nog deelnemer in de pensioenregeling is, vindt verdere opbouw van persoonlijk pensioenvermogen plaats tot uiterlijk de pensioenrichtdatum.

6.3 Deeltijdpensionering

1. De deelnemer heeft de mogelijkheid zijn pensioen op de pensioendatum gedeeltelijk in te laten gaan. Voor het resterende gedeelte blijft hij tot uiterlijk de pensioenrichtdatum deelnemer en bouwt hij persoonlijk pensioenvermogen op en worden de in artikel 4.3 en 4.4 genoemde risicodekkings gedeeltelijk voortgezet. Dit heet deeltijdpensionering.
2. De deelnemer kan het percentage deeltijdpensioen vanaf de pensioendatum één keer per jaar verhogen. Verlagen van het percentage deeltijdpensioen is niet mogelijk.
3. De datum waarop volledig met pensioen wordt gegaan kan zelf worden gekozen. Dit kan echter niet later dan de eerste van de maand waarin de deelnemer de AOW-leeftijd vermeerderd met vijf jaren bereikt.

6.4 Uitrust van partnerpensioen naar extra ouderdomspensioen

1. De (gewezen) deelnemer kan het persoonlijk pensioenvermogen ten behoeve van partnerpensioen op de pensioendatum geheel of gedeeltelijk uitrusten om het persoonlijk pensioenvermogen ten behoeve van ouderdomspensioen te verhogen. De (gewezen) deelnemer met een partner heeft daarvoor de instemming nodig van de partner.
2. Er is geen uitrust mogelijk van het persoonlijk pensioenvermogen ten behoeve van bijzonder partnerpensioen en verevend ouderdomspensioen waarop een gewezen partner recht heeft behouden.
3. Uitrust kan niet plaatsvinden als het bedrag van de uit te ruilen pensioensoort lager is dan de grens waarbij afkoop van kleine pensioenen bij ingang aan de orde is.

6.5 AOW-compensatie

1. Als een (gewezen) deelnemer, die zijn (deeltijd)pensioen eerder dan de pensioenrichtdatum laat ingaan, nog geen AOW ontvangt, heeft hij de mogelijkheid om een deel van het persoonlijk pensioenvermogen ten behoeve van ouderdomspensioen aan te wenden voor een tijdelijke verhoging van het ouderdomspensioen. Deze verhoging is bedoeld om de ontbrekende AOW-uitkering in de periode van de vervroegde pensioendatum tot de eerste van de maand waarin de AOW-leeftijd wordt bereikt te compenseren.
2. De AOW-compensatie is maximaal gelijk aan het bedrag genoemd in artikel 18d, lid 2 van de Wet op de loonbelasting 1964.
3. De hoogte van het ouderdomspensioen is variabel (kan elk jaar anders zijn) en is onder andere afhankelijk van:
 - de waarde van de beleggingen;
 - het rendement van de beleggingen;
 - het gehanteerde projectierendement;
 - de (ontwikkeling van de) levensverwachting; en
 - de wijze waarop risico's met elkaar gedeeld worden.

6.6 Variatie in de hoogte van het ouderdomspensioen

1. De (gewezen) deelnemer heeft de keuze om vanaf de pensioendatum gedurende een vaste periode van vijf of tien jaar een hoog ouderdomspensioen te ontvangen en vervolgens een laag ouderdomspensioen.
2. Het lage ouderdomspensioen mag niet lager zijn dan 75% van het hoge ouderdomspensioen.
3. De keuze zoals omschreven in het eerste lid heeft geen invloed op de hoogte van het partnerpensioen.

6.7 Algemene bepalingen over keuzemogelijkheden

1. De vaststelling van het pensioen op basis van één of meer van de genoemde keuzemogelijkheden vindt plaats conform door het bestuur vastgestelde factoren. Uitgangspunt voor de factoren is de collectieve actuariële gelijkwaardigheid. Het bestuur houdt zich het recht voor de factoren periodiek te herzien.
2. Indien er sprake is van een conform artikel 8.8 vastgesteld recht op uitbetaling van een te verevenen ouderdomspensioen ten behoeve van een gewezen echtgenoot of gewezen geregistreerde partner, is
 - a. het eerder en later ingaan van het ouderdomspensioen van de (gewezen) deelnemer, en
 - b. het variëren in de hoogte van de uitkering van het ouderdomspensioen van de (gewezen) deelnemer als bedoeld in artikel 6.5 en 6.6 van overeenkomstige toepassing op het recht op uitbetaling van een te verevenen ouderdomspensioen ten behoeve van een gewezen echtgenoot of gewezen geregistreerde partner.
3. De pensioenkeuzes moeten ten minste zes maanden vóór de gewenste pensioendatum bekend worden gemaakt aan het pensioenfonds. Eenmaal gemaakte keuzes kunnen vanaf de pensioendatum niet meer ongedaan worden gemaakt.
4. Indien zich combinaties van mogelijkheden als bedoeld in de artikelen 6.2, 6.3, 6.4, 6.5 en 6.6 voordoen, wordt de volgende volgorde in acht genomen:
 - verschuiving van de pensioendatum;
 - deeltijdpensionering;
 - ruil van partnerpensioen naar ouderdomspensioen;
 - ruil van ouderdomspensioen in AOW-overbruggingspensioen; en
 - variatie in de hoogte van het ouderdomspensioen.

7 ARBEIDSONGESCHIKTHEID

7.1 Pensioenopbouw tijdens arbeidsongeschiktheid

1. De deelnemer heeft recht op een premievrije voortzetting van de deelneming als hij arbeidsongeschikt is geworden tijdens de deelneming aan deze pensioenregeling of aan een regeling van het pensioenfonds, die aan deze pensioenregeling voorafging, en hij recht heeft op een WAO-uitkering, dan wel een WIA-uitkering.
2. De deelnemer die bij indiensttreding bij een werkgever reeds (gedeeltelijk) arbeidsongeschikt is, heeft voor zover hij werkzaam is bij een werkgever, bij een toename van de arbeidsongeschiktheid recht op een premievrije voortzetting van de deelneming. Deze vrijstelling van premiebetaling gaat eerst in drie jaar na aanvang van de deelneming als de toename van arbeidsongeschiktheid het gevolg is van een aandoening, ziekte of gebrek waarvan het bestaan al bij indiensttreding bij de deelnemer bekend was. De deelneming wordt voortgezet op basis van de laatst vastgestelde pensioengrondslag voorafgaand aan de toename van arbeidsongeschiktheid. Jaarlijks kan het bestuur besluiten om met inachtneming van de fiscale wet- en regelgeving de pensioengrondslag aan te passen, rekening houdend met de franchise conform het bepaalde in artikel 3.3. Voor de vaststelling van de pensioengrondslag voor arbeidsongeschikte deelnemers wordt daarbij rekening gehouden met de ontwikkeling van de Cao-lonen en de reguliere franchise.
3. Voor de deelnemer die onder de dekking van de WAO of de WIA valt wordt het percentage voortgezette opbouw van persoonlijk pensioenvermogen volgens onderstaande tabel vastgesteld:

Mate van arbeidsongeschiktheid	Percentage voortgezette opbouw persoonlijk pensioenvermogen
0 tot 35%	0%
35 tot 45%	40%
45 tot 55%	50%
55 tot 65%	60%
65 tot 80%	72,5%

80 tot 100%	100%
-------------	------

Onder de mate van arbeidsongeschiktheid wordt verstaan de mate van arbeidsongeschiktheid ingevolge de WAO dan wel WIA, zoals vastgesteld door het UWV.

4. Bij een wijziging van de mate van arbeidsongeschiktheid van de deelnemer tijdens het dienstverband met een werkgever wordt het percentage voortgezette pensioenopbouw zo nodig opnieuw vastgesteld overeenkomstig het bepaalde in lid 3.
5. Als de mate van arbeidsongeschiktheid na de beëindiging van het dienstverband met een werkgever afneemt, wordt het percentage van de voortgezette pensioenopbouw overeenkomstig lid 4 verlaagd. Als de mate van arbeidsongeschiktheid na de beëindiging van het dienstverband met een werkgever toeneemt, wordt het percentage van de voortgezette pensioenopbouw niet verhoogd.
6. Een toename of afname van het percentage voortgezette pensioenopbouw gaat in op de dag waarop de mate van arbeidsongeschiktheid is toegenomen respectievelijk is afgenomen.
7. De premievrije voortzetting is van overeenkomstige toepassing op het op risicobasis verzekerde partner- en wezenpensioen als bedoeld in artikel 4.3 en 4.4 van dit pensioenreglement.
8. De premievrije voortzetting van de deelneming wordt beëindigd:
 - a. als de deelnemer overlijdt;
 - b. als de mate van arbeidsongeschiktheid lager wordt dan 35% voor een deelnemer die onder de dekking van de WAO of de WIA valt;
 - c. op de eerste dag van de maand waarin de AOW ingaat; of
 - d. als de pensioenrichtdatum wordt bereikt.
9. In afwijking van het vorige lid wordt de voortzetting van de deelneming niet beëindigd als de WAO- of WIA-uitkering binnen 4 weken nadat deze is geëindigd herleeft.

8 BIJZONDERE GEBEURTENISSEN EN SITUATIES

8.1 Onbetaald verlof

1. Indien een deelnemer onbetaald verlof opneemt, blijft hij deelnemer in het pensioenfonds. Voor zover sprake is van onbetaald verlof wordt geen persoonlijk pensioenvermogen opgebouwd.
2. Gedurende het onbetaald verlof blijft de dekking voor het partnerpensioen en wezenpensioen voor maximaal 18 maanden in stand.
3. Gedurende de periode van onbetaald verlof, kan de deelnemer persoonlijk pensioenvermogen opbouwen, indien de deelnemer de daarvoor geldende premie betaalt. De deelnemer die dat wenst, moet zijn verzoek daartoe in dienen bij zijn werkgever, binnen drie maanden na afloop van het kalenderjaar waarin gebruik is gemaakt van het verlof.
4. De leden 1, 2 en 3 van dit artikel zijn ook van toepassing op de deelnemer die bij de werkgever aanvullend geboorteverlof geniet of onbetaald ouderschapsverlof opneemt en voor een deel van het ouderschapsverlof een uitkering geniet van het Uitkeringsinstituut werknemersverzekeringen (UWV).

8.2 Tussentijdse beëindiging van de deelneming

1. Als de deelneming - anders dan door overlijden - eindigt vóór de pensioenrichtdatum, behoudt de gewezen deelnemer aanspraak op het persoonlijk pensioenvermogen dat tot de datum van beëindiging is opgebouwd. Er worden geen premies meer toegevoegd aan het persoonlijk pensioenvermogen. Het pensioenfonds blijft het verworven persoonlijk pensioenvermogen collectief beleggen.
2. Als de deelneming - anders dan door overlijden - eindigt vóór de pensioenrichtdatum vervallen de aanspraken op partner- en wezenpensioen die op risicobasis zijn verzekerd, tenzij deze dekkingen worden voortgezet op grond van het derde of vierde lid.
3. Aansluitend op de beëindiging van de deelneming worden de in artikel 4.3 en 4.4 genoemde risicodekkingen van partner- en wezenpensioen bij overlijden vóór de pensioenrichtdatum door het pensioenfonds voortgezet als de gewezen deelnemer:

- direct na beëindiging van de deelneming recht heeft op een WW-uitkering en komt te overlijden gedurende de periode dat de gewezen deelnemer deze uitkering ontvangt; of
- direct na beëindiging van de deelneming of na beëindiging van de hiervoor bedoelde uitkering op grond van de Werkloosheidswet, recht heeft op een ZW-uitkering en komt te overlijden gedurende de periode dat de gewezen deelnemer deze uitkering ontvangt; of
- na de hiervoor bedoelde uitkering op grond van de Ziektewet, (wederom) recht heeft op een uitkering op grond van de Werkloosheidswet en de gewezen deelnemer komt gedurende deze uitkeringsperiode te overlijden.

Voor de in dit lid genoemde risicodekking van partner- en wezenpensioen is de deelnemer geen bijdrage verschuldigd.

4. Als de gewezen deelnemer geen recht heeft op voorgaande uitkeringen, dan wordt de risicodekking van partner- en wezenpensioen bij overlijden voor de pensioenrichtdatum door het pensioenfonds voortgezet gedurende zes maanden, als de gewezen deelnemer geen direct aansluitend dienstverband heeft. Indien de gewezen deelnemer gedurende deze periode vervolgens een dienstverband krijgt of het ouderdompensioen ingaat, dan worden de risicodekkingen van partner- en wezenpensioen beëindigd. Voor de in dit lid genoemde risicodekking van partner- en wezenpensioen is de deelnemer geen bijdrage verschuldigd.
5. Als de gewezen deelnemer na de periode genoemd in lid 4 geen dienstverband heeft en er geen sprake is van ingang van het ouderdompensioen, dan kan de gewezen deelnemer ervoor kiezen om de risicodekking van partner- en wezenpensioen bij overlijden vóór de pensioenrichtdatum voort te zetten. De premies voor deze voortzetting komen voor rekening van de gewezen deelnemer en worden onttrokken aan het persoonlijk pensioenvermogen ten behoeve van ouderdoms- en partnerpensioen op of na de pensioendatum.
6. Als de gewezen deelnemer ervoor kiest om deze risicodekking voort te zetten en zijn partner die begunstigde is voor het partnerpensioen op of na de pensioendatum toestemming verleent voor deze voortzetting, dan informeert het pensioenfonds de gewezen deelnemer jaarlijks over de gevolgen van voortzetting van deze risicodekking voor één jaar. De risicodekking kan jaarlijks worden stopgezet indien de gewezen deelnemer aangeeft deze risicodekking te willen beëindigen. De gewezen deelnemer kan deze risicodekking tot maximaal de pensioenrichtdatum (of eerdere pensioendatum) voortzetten.
7. Voortzetting van de risicodekking van partner- en wezenpensioen kan niet plaatsvinden als het persoonlijk pensioenvermogen ten behoeve van ouderdompensioen na de onttrekking van risicopremies resulteert in een ouderdompensioen dat op de pensioenrichtdatum minder bedraagt dan het bedrag genoemd in artikel 66 lid 1 van de Pensioenwet.
8. Bij de hoogte van het partner- en wezenpensioen bij overlijden vóór de pensioendatum wordt in de situatie genoemd bij het derde en vierde lid op de ingangsdatum uitgegaan van de hoogte van de risicodekking van partner- en wezenpensioen overeenkomstig artikel 4.3 en 4.4 op de dag voor beëindiging van de deelneming. Deze pensioenen worden na de ingangsdatum jaarlijks aangepast overeenkomstig het bepaalde in artikel 4.2 lid 3 van dit pensioenreglement.

8.3 Waardeoverdracht

1. Bij opname in de pensioenregeling is het pensioenfonds op verzoek van de deelnemer verplicht de waarde van de persoonlijk pensioenvermogens die opgebouwd zijn in een of meer vorige dienstverbanden aan te wenden voor verhoging van het persoonlijk pensioenvermogen voor die deelnemer. Aan de hand van de beschikbare overdrachtswaarde bepaalt het pensioenfonds de extra aanspraak op persoonlijk pensioenvermogen. De extra aanspraak op persoonlijk pensioenvermogen wordt op dezelfde manier behandeld als het persoonlijk pensioenvermogen dat in deze pensioenregeling wordt verworven.

Indien de overgedragen waarde mede nabestaandenpensioen omvat waarop bij de overdragende pensioenuitvoerder overgangsrecht van toepassing was op grond van artikel 220g van de Pensioenwet, dan wordt de overgedragen waarde onderdeel van het persoonlijk pensioenvermogen van de deelnemer en kan geen aanspraak meer worden gemaakt op dit overgangsrecht.

2. Als de gewezen deelnemer gaat deelnemen in de pensioenregeling van een volgende niet aangesloten werkgever of in een beroepspensioenregeling, is het pensioenfonds op verzoek van de gewezen deelnemer verplicht de waarde van persoonlijk pensioenvermogen over te dragen naar de pensioenuitvoerder van die nieuwe werkgever. Door de overdracht vervallen de aanspraken die op grond van dit pensioenreglement zijn verkregen.
3. Het pensioenfonds past bij de waardeoverdracht de wettelijke reken- en procedureregels toe.

8.4 Waardeoverdracht klein pensioen

1. Na opname in de pensioenregeling is het pensioenfonds verplicht de ontvangen waarde van kleine pensioenen uit een vorig dienstverband aan te wenden voor verhoging van het persoonlijk pensioenvermogen van de deelnemer. Aan de hand van de beschikbare overdrachtswaarde bepaalt het pensioenfonds de verhoging van het persoonlijk pensioenvermogen. Het uit waardeoverdracht verkregen persoonlijk pensioenvermogen wordt op dezelfde manier behandeld als het persoonlijk pensioenvermogen dat in deze pensioenregeling wordt verworven.
2. Indien na beëindiging van de deelneming het ouderdomspensioen uit persoonlijk pensioenvermogen op de pensioenrichtdatum minder bedraagt dan het in artikel 66, lid 1 van de Pensioenwet bepaalde bedrag, draagt het pensioenfonds de waarde van het persoonlijk pensioenvermogen over naar de pensioenuitvoerder waar de gewezen deelnemer pensioen opbouwt.

8.5 Afkoop van kleine pensioenen

1. Als bij ingang van het pensioen het ouderdomspensioen lager is dan het in artikel 66, lid 1 van de Pensioenwet bepaalde bedrag, heeft het pensioenfonds het recht om het ouderdomspensioen op de ingangsdatum af te kopen indien de gepensioneerde met de afkoop instemt. De waarde van het persoonlijk pensioenvermogen wordt dan uitgekeerd aan de gepensioneerde.
2. Bij beëindiging van de partnerrelatie heeft het pensioenfonds het recht tot afkoop van het bijzonder partnerpensioen als dit lager blijkt te zijn dan het op basis van artikel 66, lid 1 van de Pensioenwet bepaalde bedrag. De waarde van het persoonlijk pensioenvermogen voor bijzonder partnerpensioen wordt dan uitgekeerd aan de gewezen partner.
3. Als het partnerpensioen of het wezenpensioen bij ingang lager is dan het op basis van artikel 66, lid 1 van de Pensioenwet bepaalde bedrag, heeft het Pensioenfonds het recht tot afkoop van deze pensioenen. De waarde van het persoonlijk pensioenvermogen voor het partnerpensioen of het wezenpensioen wordt dan uitgekeerd aan de partner en de wees.
4. Het pensioenfonds heeft het recht tot afkoop van het pensioen van de gewezen deelnemer als het pensioenfonds na vijf pogingen in minimaal vijf jaar, maar niet voor 1 januari 2024, geen nieuwe pensioenuitvoerder heeft gevonden waar de gewezen deelnemer pensioen opbouwt en de gewezen deelnemer met de afkoop instemt.
5. Bij een afkoop is de waarde gelijk aan het persoonlijk pensioenvermogen.

8.6 Vervallen heel klein pensioen

Indien bij beëindiging van de deelneming het jaarlijks naar verwachting te bereiken ouderdomspensioen op de pensioenrichtdatum € 2,- of minder bedraagt, vervalt het persoonlijk pensioenvermogen op dat moment aan het pensioenfonds, tenzij de deelnemer verhuist naar een staat die deel uit maakt van de Europese Unie of die partij is bij de overeenkomst inzake de Europese Economische Ruimte en hij het pensioenfonds daarvan bij de beëindiging op de hoogte heeft gesteld.

8.7 Gevolgen van beëindiging partnerrelatie voor partnerpensioen

1. Bij het einde van de partnerrelatie van een gepensioneerde, behoudt de gewezen partner aanspraak op persoonlijk pensioenvermogen ten behoeve van partnerpensioen.

2. Bij het einde van de partnerrelatie van een (gewezen) deelnemer heeft de gewezen partner recht op het persoonlijk pensioenvermogen ten behoeve van partnerpensioen bij overlijden op of na de pensioendatum, zoals vastgesteld bij het einde van de deelneming dan wel, indien het een deelnemer betreft, bij het einde van de partnerrelatie.
3. Het bepaalde in lid 1 en 2 is niet van toepassing als:
 - a. de echtgenoten of de geregistreerde partners bij huwelijkse voorwaarden of bij voorwaarden van geregistreerd partnerschap of bij een schriftelijk gesloten overeenkomst met betrekking tot de scheiding anders overeenkomen en het pensioenfonds hiermee heeft ingestemd;
 - b. in verband met de beëindiging van een gezamenlijke huishouding de partners schriftelijk anders overeenkomen en het pensioenfonds hiermee heeft ingestemd.
4. De beëindiging van de gezamenlijke huishouding dient binnen twee jaar na het eindigen ervan door ten minste één van de partners aan het pensioenfonds te worden gemeld, door overlegging van een kopie van het aangetekende schrijven aan een notaris dan wel de andere partner waarmee de partnerrelatie wordt beëindigd.

8.8 Gevolgen van beëindiging partnerrelatie voor ouderdomspensioen

1. In geval van echtscheiding, scheiding van tafel en bed of beëindiging van geregistreerd partnerschap, kan de (gewezen) echtgenote/echtgenoot of de gewezen geregistreerde partner recht hebben op verevening van het ouderdomspensioen op grond van de bepalingen uit de WVPS
2. Het deel van het ouderdomspensioen waarop recht op uitbetaling bestaat, bedraagt de helft van het ouderdomspensioen dat op de pensioeningangsdatum kan worden gefinancierd met het persoonlijk pensioenvermogen dat is opgebouwd tot het moment van de beëindiging van de partnerrelatie. Partijen kunnen hierover afwijkende afspraken maken.
3. Het recht op verevening kan alleen rechtstreeks bij het pensioenfonds geldend gemaakt worden als het verzoek binnen twee jaar na de scheidingsdatum bij het pensioenfonds is ingediend. Dit moet gebeuren met het formulier dat daarvoor wettelijk is voorgeschreven.
4. Het ouderdomspensioen dat kan worden gefinancierd met het persoonlijk pensioenvermogen wordt niet verevend indien het deel van het ouderdomspensioen waarop recht op uitbetaling ontstaat niet hoger is dan het in artikel 66, lid 1 van de Pensioenwet bepaalde bedrag.
5. Zolang de uitkering aan de gewezen partner toekomt wordt deze in mindering gebracht op het in het eerste lid bedoelde te verevenen ouderdomspensioen van de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde. De uitkering van het aan de gewezen partner toegerekende deel van het in het eerste lid bedoelde te verevenen ouderdomspensioen vervalt
 - d. op de laatste dag van de maand waarin de gepensioneerde overlijdt; dan wel
 - e. op de laatste dag van de maand waarin de gewezen partner overlijdt, indien het overlijden plaatsvindt vóór het overlijden van de gepensioneerde. De uitkering die toekwam aan de gewezen partner komt vanaf dat moment weer toe aan de gepensioneerde.
6. Het pensioenfonds kan voor de verevening kosten in rekening brengen. Deze kosten zijn voor rekening van beide gewezen echtgenoten of geregistreerde partners.
7. Partijen kunnen er, op grond van artikel 5 van de WVPS, voor kiezen om het recht op uitbetaling van het ouderdomspensioen na verevening, samen met het partnerpensioen van de gewezen echtgenote/echtgenoot/geregistreerde partner, om te zetten naar een eigen persoonlijk pensioenvermogen ten behoeve van ouderdomspensioen voor de gewezen echtgenote/echtgenoot/geregistreerde partner.
8. De uitkering van een op basis van dit artikel toegekend ouderdomspensioen gaat in op de ingangsdatum van het ouderdomspensioen van de (gewezen) deelnemer, dan wel in geval van conversie op de pensioenrichtdatum. De gewezen echtgenote/echtgenoot/geregistreerde partner, kan de het eigen persoonlijk pensioenvermogen waaruit het ouderdomspensioen wordt gefinancierd laten overdragen naar de pensioenuitvoerder waarbij hij of zij pensioen opbouwt. Voor deze waardeoverdracht geldt het bepaalde in 8.3.

9 FINANCIËLE BEPALINGEN

9.1 Financiering van de pensioenregeling

1. De financiering van de pensioenen uit hoofde van dit pensioenreglement vindt plaats overeenkomstig de afspraken die zijn vastgelegd in het uitvoeringsreglement.
2. De premiebijdrage wordt door het bestuur vastgesteld. Deze premiebijdrage omvat de volgende componenten:
 - de premie voor de opbouw van persoonlijk pensioenvermogen ten behoeve van ouderdoms- en partnerpensioen bij overlijden op of na de pensioendatum;
 - de door het bestuur vastgestelde uitvoeringskosten;
 - de risicopremies voor het partner- en wezenpensioen bij overlijden voor de pensioenrichtdatum (of eerdere pensioendatum);
 - de risicopremies voor de pensioenopbouw tijdens arbeidsongeschiktheid;
 - een opslag ten behoeve van het minimaal vereist eigen vermogen bij het pensioenfonds.

De premiebijdrage is gelijk aan een percentage van de pensioengrondslag van de deelnemer. Voor een deelnemer, die in deeltijd werkzaam is, wordt op de bijdrage, die verschuldigd zou zijn in geval van een voltijdienstverband, de in het heffingsjaar geldende deeltijdfactor toegepast.

3. De grootte van het in lid 2 genoemde percentage en de uitsplitsing in de verschillende componenten worden in bijlage 4 van dit pensioenreglement vermeld. Het bijdragepercentage zal zo nodig per 1 januari van enig jaar door het bestuur, gehoord de actuaaris, worden aangepast.

9.2 Deelnemersbijdrage

1. De deelnemer is een eigen premiebijdrage in de financiering van de pensioenopbouw verschuldigd.
2. De werkgever is verplicht om bij elke loonbetaling aan de deelnemer het werknemersaandeel in de bijdrage op het loon in te houden, dat de deelnemer verschuldigd is over de periode waarop de loonbetaling betrekking heeft. De werkgever draagt de ingehouden werknemersaandelen, tezamen met haar werkgeversaandeel in de bijdrage, op de door het pensioenfonds te bepalen wijze en tijdstippen aan het pensioenfonds af.
3. De pensioengrondslag van de deelnemer over de loonperiode wordt berekend en vervolgens vermenigvuldigd met het geldende percentage van de werknemersbijdrage. Dit bedrag wordt bruto ingehouden op het salaris van de deelnemer.
4. Voor deelnemers die in deeltijd werken geldt de bijdrage naar rato van de deeltijdfactor.
5. De deelnemer is geen bijdrage verschuldigd als sprake is van voortgezette pensioenopbouw na arbeidsongeschiktheid volgens artikel 7.1. Bij gedeeltelijke voortgezette opbouw is de bijdrage voor een deel verschuldigd.
6. De deelnemer is geen bijdrage verschuldigd als sprake is van voortzetting van de risicodekking overeenkomstig het bepaalde in artikel 8.2 lid 3 en 4.

9.3 Niet aan het pensioenfonds afgedragen premie

Indien de werkgever de premie niet aan het pensioenfonds heeft betaald, wordt voor de vaststelling van de opbouw van het persoonlijk pensioenvermogen de premie geacht aan het pensioenfonds te zijn betaald, tenzij:

- a. er sprake is van kwade trouw bij werkgever en werknemer. Hiervan is in ieder geval sprake indien het premie betreft die verschuldigd is door een werkgever, die welbewust de premie niet heeft betaald én gebleken is dat de werknemer daarmee heeft ingestemd;
- b. het premie betreft die verschuldigd is door een in een andere lidstaat gevestigde werkgever, die zich niet heeft aangemeld bij het pensioenfonds én het pensioenfonds in redelijkheid niet kon weten dat de werkgever werknemers in Nederland te werk heeft gesteld; of

- c. om een andere reden niet van het pensioenfonds kan worden verwacht dat het opbouw van persoonlijk pensioenvermogen aan de deelnemer of zijn nagelaten betrekkingen toekent.

9.4 Uitkering van de pensioenen

1. De pensioenen worden uitbetaald in twaalf maandelijke termijnen, telkens aan het einde van de maand.
2. De pensioenen zullen worden uitbetaald aan de pensioengerechtigden, met dien verstande dat het wezenpensioen van het kind dat minderjarig is, zal worden uitbetaald aan de wettelijke vertegenwoordiger(s) van het kind.
3. Uitbetaling van de pensioenen geschiedt onder de volgende voorwaarden:
 - a. de in het buitenland woonachtige pensioengerechtigde dient op verzoek van het pensioenfonds een behoorlijk bewijs van zijn in leven zijn te overleggen;
 - b. indien partnerpensioen toekomt aan de partner van een ongehuwde en niet wettelijk als partner geregistreerde (gewezen) deelnemer of gepensioneerde, dienen op verzoek van het pensioenfonds stukken te worden overgelegd, waarin ten genoegen van het pensioenfonds wordt aangetoond dat de gezamenlijke huishouding onmiddellijk voorafgaande aan het overlijden nog bestond;
 - c. tevens moeten eventuele andere stukken, welke door het pensioenfonds worden verlangd, worden ingestuurd.

De kosten voor het verstrekken van de hiervoor bedoelde bewijzen en verklaringen zijn voor rekening van belanghebbende(n).
4. De pensioengerechtigde behoudt tijdens zijn leven recht op niet opgevorderde uitkeringen. Dit geldt niet indien de pensioenuitkeringen op grond van een aan dit pensioenreglement voorafgaand pensioenreglement op 1 januari 2007 zijn verjaard. Een pensioentermijn waarover niet is beschikt, vervalt aan het pensioenfonds na overlijden van de pensioengerechtigde.
5. De uitkeringen worden verminderd met die belastingen en premieheffingen, welke het pensioenfonds verplicht is in te houden en af te dragen ingevolge de op het tijdstip van uitkering van kracht zijnde wetten of besluiten.

9.5 Toedelingsregels

1. Het pensioenfonds belegt het totale vermogen.
2. De financiële resultaten worden periodiek verwerkt in het persoonlijk pensioenvermogen. Dit gebeurt aan de hand van de toedelingsregels die het pensioenfonds heeft vastgesteld. De toedelingsregels liggen vast in de ABTN van het pensioenfonds.
3. Bij de vaststelling van de toedelingsregels houdt het pensioenfonds rekening met de risicohouding van de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden. De risicohouding wordt voor iedere leeftijdscategorie bepaald. Bijlage 3 bevat een toelichting op de risicohouding

10 OVERIGE BEPALINGEN

10.1 Vervreemden en afkopen van persoonlijk pensioenvermogen en pensioenrechten

1. Vervreemding of elke andere handeling, waardoor de (gewezen) deelnemer, de (gewezen) partner of de pensioengerechtigde enig recht op zijn persoonlijk pensioenvermogen of pensioenrechten aan een ander toekent is nietig, tenzij:
 - a. verpanding plaatsvindt voor het verlenen van zekerheid voor het verkrijgen van uitstel van betaling als bedoeld in artikel 25, vijfde lid, van de Invorderingswet 1990;
 - b. vervreemding van bijzonder partnerpensioen plaatsvindt op grond van artikel 8.7;
 - c. verevening plaatsvindt als bedoeld in artikel 8.8;

- d. in het kader van een verrekening van pensioenrechten bij scheiding in plaats van de deelnemer diens gewezen partner respectievelijk diens partner wordt aangewezen als begunstigde voor (een deel van) het ouderdomspensioen, mits het pensioenfonds hiermee instemt; of
 - e. in het kader van een verrekening van pensioenrechten bij scheiding de waarde van het geheel of een deel van het ouderdomspensioen van de deelnemer bij dezelfde pensioenuitvoerder wordt aangewend voor een ouderdomspensioen op het leven van diens gewezen partner respectievelijk diens partner, mits het pensioenfonds hiermee instemt.
2. Persoonlijk pensioenvermogen en pensioenrechten kunnen niet worden afgekocht, tenzij de Pensioenwet en dit pensioenreglement anders bepalen.

10.2 Uitgesloten risico's

1. Geen aanspraak op partner- en/of wezenpensioen bestaat indien de deelnemer binnen een jaar na aanvang van de deelneming overlijdt en indien het overlijden het gevolg is van een aandoening, ziekte of gebrek, waarvan het bestaan al bij de deelnemer bekend was bij de aanvang van de deelneming.
2. Indien de (gewezen) deelnemer overlijdt ten gevolge van de opzet of grove schuld van een (gewezen) partner of kind, dan:
 - a. vervalt bij overlijden van de deelnemer het wezenpensioen dat conform artikel 4.4 ten behoeve van dat kind door het pensioenfonds op risicobasis is verzekerd;
 - b. vervalt bij overlijden van de deelnemer het partnerpensioen dat conform artikel 4.3 ten behoeve van die partner door het pensioenfonds op risicobasis is verzekerd;
 - c. vervalt bij overlijden van de (gewezen) deelnemer het ten behoeve van die (gewezen) partner verworven persoonlijk pensioenvermogen ten behoeve van (bijzonder) partnerpensioen bij overlijden op of na de pensioendatum.

10.3 Onvoorziene gevallen

1. Indien toepassing van enige bepaling van dit pensioenreglement ten opzichte van een deelnemer, diens (gewezen) partner of kinderen tot een onbillijkheid zou leiden, is het bestuur bevoegd om voor die personen een bijzondere voorziening te treffen.
2. In gevallen waarin dit pensioenreglement niet voorziet, beslist het bestuur.
3. Indien de pensioenregeling door de belastingdienst niet toelaatbaar wordt geacht, zal de pensioenregeling worden vervangen door een pensioenregeling die wel in overeenstemming is met de eisen die de belastingdienst daaraan stelt. De aanpassing vindt automatisch plaats met terugwerkende kracht tot de datum van invoering of wijziging van de pensioenregeling.

10.4 Vrijstelling wegens gemoedsbezwaren

10.4.1 Verlening vrijstelling wegens gemoedsbezwaren

1. De werknemer of de aangesloten werkgever, die gemoedsbezwaren heeft tegen iedere vorm van verzekering, kan op aanvraag door het pensioenfonds worden vrijgesteld van de verplichting tot naleving van het bij of krachtens de statuten en dit pensioenreglement te zijnen aanzien bepaalde. Dit geldt ook voor de aangesloten werkgever met rechtspersoonlijkheid, waarbij natuurlijke personen betrokken zijn, die zodanige bezwaren hebben.
2. Bij de indiening van de aanvraag moet gebruik worden gemaakt van een door het bestuur vastgestelde modelverklaring. Uit deze verklaring blijkt, dat degene die de verklaring indient overwegende gemoedsbezwaren heeft tegen iedere vorm van verzekering en daarom noch zichzelf, noch iemand anders, noch zijn eigendommen heeft verzekerd. Uit de door een aangesloten werkgever in te dienen verklaring moet tevens blijken of deze ook gemoedsbezwaren heeft tegen de nakoming van de hem als werkgever opgelegde verplichtingen.
3. De aanvraag tot vrijstelling van een aangesloten werkgever met rechtspersoonlijkheid moet worden ingediend door het daartoe bevoegde orgaan van de rechtspersoon onder overlegging van een verklaring, waaruit blijkt dat de natuurlijke personen, die deel uitmaken van dat orgaan, in meerderheid

overwegende gemoedsbezwaren hebben. Bij de aanvraag moet een gewaarmerkt afschrift worden overgelegd van de statuten van de rechtspersoon en van de notulen van de vergadering, waarin het besluit tot het aanvragen van de vrijstelling is genomen.

4. De vrijstelling wordt door het pensioenfonds verleend, indien de verklaring naar zijn mening overeenkomstig de waarheid is. Aan degene, die heeft verklaard geen gemoedsbezwaren te hebben tegen de nakoming van de hem als werkgever opgelegde verplichtingen, kan op die grond een vrijstelling van de hem anders dan in zijn hoedanigheid van werkgever opgelegde verplichtingen niet worden geweigerd. Van de verleende vrijstelling wordt een bewijs uitgereikt.
5. Aan de vrijstelling kunnen voorwaarden worden verbonden, welke noodzakelijk zijn in verband met de administratie van het pensioenfonds. Een vrijgestelde werkgever is verplicht te zorgen, dat (een afschrift van) de hem verleende vrijstelling wordt en blijft opgehangen op een plaats, welke vrij toegankelijk is voor alle in zijn dienst zijnde werknemers, zodat door hen op gemakkelijke wijze kan worden kennis genomen van de verleende vrijstelling. Een vrijgestelde werknemer is verplicht om de partner op een door het pensioenfonds vastgesteld aanmeldingsformulier aan het pensioenfonds op te geven.
6. Op de reglementaire bepalingen inzake vrijstelling zijn de bepalingen van hoofdstuk IIB en hoofdstuk VIII van de Wet op de loonbelasting 1964 van overeenkomstige toepassing, tenzij bij wet of ministeriële regelgeving anders bepaald is.

10.4.2 Spaarbedragen

1. Voor een ieder, die vrijstelling heeft wegens gemoedsbezwaren, geschiedt de opbouw van de pensioen vervangende uitkeringen op basis van te storten spaarbijdragen. Dat geldt ook voor een aangesloten werkgever, die geen vrijstelling heeft en die een werknemer in dienst heeft die wel een vrijstelling heeft. Het werknemersaandeel in deze spaarbijdrage wordt op het bruto loon van de werknemer ingehouden.
2. De vrijgestelde werkgever is voor een werknemer, die geen vrijstelling heeft een spaarbijdrage aan het pensioenfonds verschuldigd. Deze spaarbijdrage is gelijk aan de totale premie die bij de aangesloten werkgever in rekening zou zijn gebracht als er geen vrijstelling was verleend. Het werknemersaandeel in deze spaarbijdrage dat periodiek op het bruto loon wordt ingehouden, geeft recht op een evenredig deel van de pensioenaanspraken, waarop recht zou hebben bestaan, indien aan zijn aangesloten werkgever geen vrijstelling zou zijn verleend. Voor een dergelijke werknemer wordt de pensioenregeling volledig van kracht, indien hij aan het pensioenfonds heeft gevraagd zijn werkgeversdeel in de spaarbijdragen aan te merken als pensioenpremie.

10.4.3 Storting op spaarrekening

1. De ingevolge artikel 10.4.2 voor een werknemer betaalde spaarbijdragen, met uitzondering van de spaarbijdragen bedoeld in het tweede lid van genoemd artikel, worden geboekt op een spaarrekening. Het saldo daarvan wordt verhoogd met rente. De op de spaarrekening bij te schrijven rente wordt jaarlijks door het bestuur bepaald.
2. Het spaartegoed wordt aan de werknemer uitgekeerd op de pensioenrichtdatum, of aan zijn rechtverkrijgenden bij zijn eerder overlijden. Op verzoek van de werknemer kan het spaartegoed eerder of later worden uitgekeerd dan de pensioenrichtdatum. Eerdere uitkering van het spaartegoed is op zijn vroegst mogelijk op de eerste dag van de maand, volgend op de maand waarin de (gewezen) deelnemer de leeftijd bereikt die gelegen is vijf jaar voor de voor de (gewezen) deelnemer geldende AOW-gerechtigde leeftijd. Latere uitkering van het spaartegoed is mogelijk tot uiterlijk eerste dag van de maand waarin de (gewezen) deelnemer de leeftijd bereikt die gelegen is vijf jaar na de voor de (gewezen) deelnemer geldende AOW-gerechtigde leeftijd
3. Voor de werknemer als bedoeld in artikel 10.4.2 tweede lid, die geen aanvraag had gedaan als bedoeld in de laatste volzin van dat lid en die uit dienst treedt van de aangesloten werkgever die wel een vrijstelling heeft, wordt voor hem de pensioenregeling volledig van kracht. Hetzelfde geldt als een dergelijke werknemer overlijdt of de pensioenrichtdatum bereikt. Het op zijn naam geboekte spaarsaldo vervalt en de voor hem betaalde spaarbijdragen worden als voor hem betaalde premie beschouwd.

10.4.4 Uitkeringen

De gespaarde bijdragen voor de vervangende uitkering voor het ouderdoms- en partnerpensioen worden na het bereiken van de pensioenrichtdatum in gelijke termijnen aan de werknemer gedurende ten minste 15 jaar en ten hoogste 25 jaar uitgekeerd. Indien het jaarbedrag uitkomt beneden het bedrag genoemd in artikel 66 van de Pensioenwet wordt het spaarbedrag in één keer uitgekeerd.

10.4.5 Overlijden van de uitkeringsgerechtigde werknemer

1. Bij het overlijden van de uitkeringsgerechtigde werknemer voordat de uitkeringen zijn ingegaan, worden de spaarbedragen aangewend voor een uitkering aan de in de regeling genoemde partner, als bedoeld in artikel 18 lid 1, onderdeel a, onder 3° van de Wet op de loonbelasting 1964. De periode waarover voor de partner een uitkering wordt vastgesteld bedraagt ten minste 15 jaar en ten hoogste 25 jaar. Indien het jaarbedrag uitkomt beneden het bedrag genoemd in artikel 66 van de Pensioenwet wordt het spaarbedrag in één keer uitgekeerd. Ingeval geen sprake is van een partner maar wel van één of meer wezen als bedoeld in artikel 18 lid 1, onderdeel a, onder 4° van de Wet op de loonbelasting 1964, wordt het gespaarde kapitaal aangewend voor een uitkering aan de wezen. Voor de uitkeringsperiode dient te worden aangesloten bij de pensioenregeling. Bij afwezigheid van partner of wezen wordt het gespaarde kapitaal aangewend voor een eenmalige uitkering aan de erfgenamen. Het eenmalig uit te keren bedrag wordt belast overeenkomstig het bepaalde in de Wet op de loonbelasting 1964.
2. Bij overlijden van de werknemer nadat de uitkeringen zijn ingegaan wordt de betaling van de vastgestelde uitkeringen voor de nog resterende periode voortgezet ten behoeve van de in de pensioenregeling opgenomen partner als bedoeld in artikel 18 lid 1, onderdeel a, onder 2° van de Wet op de loonbelasting 1964. Indien een partner ontbreekt geschiedt de uitkering ten behoeve van de in de regeling vermelde wezen als bedoeld in artikel 18 lid 1, onderdeel a, onder 4° van de Wet op de loonbelasting 1964. Bij afwezigheid van partner of wezen wordt het nog niet tot uitkering gekomen spaarbedrag aangewend voor een eenmalige uitkering aan de erfgenamen. Het eenmalige uit te keren bedrag wordt belast overeenkomstig het bepaalde in de Wet op de loonbelasting 1964.

10.4.6 Intrekking vrijstelling

1. Het pensioenfonds is verplicht een vrijstelling in te trekken:
 - a. indien de betrokkene dit verzoekt;
 - b. indien naar zijn oordeel de gemoedsbezwaren op grond waarvan de vrijstelling is verleend niet langer geacht kunnen worden te bestaan.Het pensioenfonds is bevoegd een vrijstelling in te trekken, indien de betrokkene de daarbij gestelde voorwaarden niet of niet behoorlijk naleeft.
2. Door de intrekking of het vervallen van de vrijstelling wordt voor de betrokkene de pensioenregeling volledig van kracht. Het op zijn naam geboekte spaarsaldo vervalt en de voor hem betaalde spaarbijdragen worden beschouwd als voor hem betaalde premie.

10.5 Inwerkingtreding en overgangsbepalingen

1. Dit pensioenreglement is in werking getreden op 1 juli 2026.
2. Dit pensioenreglement vervangt het met ingang van 1 juli 2026 buiten werking getreden pensioenreglement van het pensioenfonds zoals dat gold op 30 juni 2026.
3. Vanaf 1 juli 2026 wordt de verwerving van persoonlijk pensioenvermogen voortgezet op basis van dit pensioenreglement.
4. De tot en met 30 juni 2026 opgebouwde waarde van de pensioenaanspraken en pensioenrechten bij het pensioenfonds zijn met nachtneming van het bepaalde in artikel 150m van de Pensioenwet omgezet in persoonlijke pensioenvermogens en pensioenrechten volgens dit pensioenreglement.
5. Vanaf 1 juli 2026 zijn op de na de omzetting verkregen persoonlijke pensioenvermogens en pensioenrechten de bepalingen van dit pensioenreglement van toepassing, tenzij het bepaalde in het zesde of zevende lid van toepassing is.
6. Overgangsbepalingen opgebouwd partner- en wezenpensioen
 - De partner, die volgens het vóór 1 juli 2026 geldende pensioenreglement bij het pensioenfonds

begunstigde was voor een partnerpensioen op opbouwbasis als bedoeld in artikel 220g lid 2 en 3 van de Pensioenwet, blijft met inachtneming van het bepaalde in het vóór 1 juli 2026 geldende pensioenreglement aangemerkt als partner en begunstigde voor de tot 1 juli 2026 opgebouwde aanspraak op partnerpensioen. Als de deelnemer of gewezen deelnemer op 30 juni 2026 geen partner heeft en op of na 1 juli 2026 een partner krijgt die volgens het vóór 1 juli 2026 geldende pensioenreglement bij het pensioenfonds begunstigde zou zijn geweest voor een partnerpensioen op opbouwbasis, dan is de in dit lid genoemde overgangsbepaling van toepassing op deze partner. Het in de vorige volzinnen bepaalde geldt niet voor zover de (gewezen) deelnemer de aanspraak op partnerpensioen op de pensioendatum op grond van artikel 6.4 heeft omgezet in een hoger ouderdompensioen.

De ex-partner, die volgens het vóór 1 juli 2026 geldende pensioenreglement bij het pensioenfonds begunstigde was voor een bijzonder partnerpensioen op opbouwbasis als bedoeld in artikel 220g lid 2 en 3 van de Pensioenwet, blijft met inachtneming van het bepaalde in het vóór 1 juli 2026 geldende pensioenreglement aangemerkt als ex-partner en begunstigde voor de tot 1 juli 2026 opgebouwde aanspraak op bijzonder partnerpensioen.

- Een kind, dat volgens het vóór 1 juli 2026 geldende pensioenreglement bij het pensioenfonds begunstigde was voor een wezenpensioen op opbouwbasis als bedoeld in artikel 220g lid 5 van de pensioenwet, blijft met inachtneming van het bepaalde in het vóór 1 juli 2026 geldende pensioenreglement aangemerkt als kind en begunstigde voor de tot 1 juli 2026 opgebouwde aanspraak op wezenpensioen.

Het bepaalde in artikel 4.4 is niet van toepassing op wezenpensioen dat is ingegaan vóór 1 juli 2026. Hiervoor geldt dat het recht op wezenpensioen vervalt per de eerste dag van de maand waarin het kind de eindleeftijd van het wezenpensioen bereikt zoals het fonds die vóór 1 juli 2026 kende.

7. Overgangsrecht pensioenopbouw tijdens arbeidsongeschiktheid

- De voortzetting van pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid ingevolge eerdere pensioenreglementen van het pensioenfonds die vóór 1 juli 2026 is ingegaan, wordt vanaf 1 juli 2026 voortgezet in de vorm van voortzetting van de premiebetaling op grond van dit pensioenreglement en gebaseerd op de per 30 juni 2026 voor deze deelnemer vastgestelde pensioengrondslag.

Bijlage 1 - Solidariteitsreserve

Toelichting solidariteitsreserve

1. De solidariteitsreserve is onderdeel van de solidaire premieregeling. Door middel van deze reserve worden financiële mee- en tegenvallers gedeeld. Deze reserve draagt bij aan de intergenerationele risicodeling en stabiliteit van de pensioenuitkeringen.
2. De doelstellingen van de solidariteitsreserve zijn:
 - a. Het beperken van de kans op een daling van de ingegane pensioenuitkeringen ten opzichte van het jaar daarvoor;
 - b. Bescherming bieden aan nieuw gepensioneerden voor de pensioenuitkering in het eerste jaar van pensioneren;
 - c. Afdekken van het microlanglevenrisico (het risico dat een individu langer leeft dan op grond van de gehanteerde overlevingstafels verwacht mag worden) en het macrolanglevenrisico (het risico van een hogere levensverwachting op collectief niveau) gedurende de uitkeringsfase.
3. De solidariteitsreserve wordt als volgt gevuld:
 - Bij aanvang van de solidaire premieregeling met een percentage van maximaal 2% van het voor pensioen gereserveerde aanwezige collectieve pensioenvermogen. Dit is afhankelijk van de dekkingsgraad bij de aanvang. Het van toepassing zijnde percentage is in de Abtn opgenomen;
 - Van de positieve overrendementen wordt jaarlijks 5% toegevoegd aan de solidariteitsreserve tot de maximumomvang van 2% als genoemd in het vierde lid is bereikt.
 - Naast het vullen vanuit het positief overrendement wordt er jaarlijks de 1-jaars risicovrije rente toegekend aan het vermogen in de solidariteitsreserve.
4. De solidariteitsreserve bedraagt maximaal 2% van de som van het geheel voor pensioenen gereserveerde vermogen inclusief de solidariteitsreserve. Het vullen van de solidariteitsreserve stopt wanneer de maximum omvang is bereikt.
5. Indien de solidariteitsreserve, door behaald rendement en/of bestandsontwikkeling, meer dan 2% van het vermogen bedraagt, wordt het meerdere naar rato teruggeven aan de kapitalen van de individuele deelnemers.
6. De solidariteitsreserve wordt, na toepassing van de (geheugenloze) spreidingsmethodiek zoals genoemd in de Abtn, op de volgende wijze uitgedeeld:
 - Om de pensioenuitkeringen jaarlijks per 1 juli aan te vullen om een daling van de ingegane pensioenuitkeringen ten opzichte van het jaar daarvoor te beperken. Hiervoor wordt maximaal 50% van de solidariteitsreserve ingezet;
 - Het voorkomen van negatieve persoonlijke pensioenvermogens.
7. De solidariteitsreserve mag niet negatief zijn.
8. De solidariteitsreserve wordt niet gebruikt voor operationele kosten.

Bijlage 2 – Toedelingsregels en spreidingsmethodiek

Toelichting toedelingsregels

Het totale vermogen wordt collectief belegd. Het collectief behaalde beleggingsresultaat wordt gericht toebedeeld aan de (gewezen) deelnemers en gepensioneerden op basis van vooraf vastgestelde toedelingsregels. De toedelingsregels zijn vastgelegd in de Abtn van het pensioenfonds.

Toelichting spreidingsmethodiek

Om fluctuaties in de pensioenuitkeringen te beperken vindt bij (aanstaande) pensionering inkoop van pensioen plaats in het collectieve uitkeringssysteem. Jaarlijks worden alle ingegane pensioenuitkeringen in dit systeem met hetzelfde percentage aangepast, afhankelijk van het behaalde beleggingsresultaat en de van toepassing zijnde spreidingsperiode. De spreidingsmethodiek is vastgelegd in de Abtn van het pensioenfonds.

Bijlage 3 - Risicohouding

Toelichting risicohouding

Per leeftijdscohort gelden de volgende (wettelijke) maatstaven ten aanzien van de risicohouding.

Risicomaatstaf	Deze maatstaf drukt het maximale aanvaardbare risico uit dat de deelnemers, gemiddeld gezien, willen en kunnen lopen.
Verwachtingsmaatstaf	Deze maatstaf geeft een indicatie over de minimale hoeveelheid verwacht rendement.
Langetermijn risicomaatstaf (in uitkeringsfase)	Deze maatstaf drukt het maximale aanvaardbare risico uit dat de deelnemers, gemiddeld gezien, willen en kunnen lopen in de uitkeringsfase.

In artikel 14u van het Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling worden deze maatstaven nader omschreven.

De risicohouding van het pensioenfonds wordt ten minste ééns in de vijf jaar door het bestuur vastgesteld aan de hand van informatie uit het risicopreferentieonderzoek, deelnemerskenmerken en wetenschappelijke inzichten. De risicohouding van het pensioenfonds is op 23 september 2024 vastgesteld. Uiterlijk op 23 september 2029 zal de risicohouding opnieuw door het bestuur worden vastgesteld.

Per leeftijdscohort gelden de volgende maatstaven ten aanzien van de risicohouding:

leeftijdscohort	risicomaatstaf	verwachtingsmaatstaf	Langetermijn risicomaatstaf (in uitkeringsfase)
18	61%	110%	
19	59%	108%	
20	59%	105%	
21	59%	102%	
22	59%	102%	
23	59%	102%	
24	59%	101%	
25	58%	101%	
26	58%	99%	
27	58%	98%	
28	58%	97%	
29	57%	95%	
30	57%	95%	
31	58%	93%	
32	57%	92%	
33	57%	91%	
34	57%	91%	
35	57%	89%	
36	57%	88%	
37	57%	87%	
38	57%	84%	

39	57%	83%	
40	57%	81%	
41	57%	80%	
42	57%	78%	
43	56%	75%	
44	56%	73%	
45	54%	70%	
46	54%	69%	
47	53%	66%	
48	53%	65%	
49	53%	64%	
50	51%	60%	
51	51%	59%	
52	49%	56%	
53	48%	54%	
54	46%	51%	
55	46%	49%	
56	45%	47%	
57	43%	44%	
58	42%	42%	
59	40%	40%	
60	39%	38%	
61	37%	36%	
62	36%	33%	
63	34%	31%	
64	33%	29%	
65	31%	26%	
66	29%	24%	
67	27%	22%	
68	7%	20%	25%
69	7%	19%	24%
70	7%	18%	23%
71	7%	17%	22%
72	7%	16%	21%
73	7%	16%	20%
74	7%	15%	19%
75	7%	14%	19%
76	7%	13%	18%
77	7%	12%	17%
78	7%	12%	16%
79	7%	11%	16%
80	7%	10%	15%
81	7%	9%	14%

82	7%	8%	14%
83	7%	7%	13%
84	7%	6%	13%
85	7%	5%	12%
86	7%	4%	12%
87	7%	3%	11%
88	7%	2%	11%
89	7%	1%	10%
≥90	7%	0%	10%

De in deze tabel genoemde maatstaven samen vormen de risicohouding van het pensioenfonds per leeftijdscohort.

Bijlage 4 - Grensbedragen en premiepercentages

Datum	Maximum pensioengevend salaris	Franchise	Premiebijdrage in % van de pensioengrondslag
			Pensioenpremie
1-7-2026	€ 137.800,-	€ 16.824,-	28,3%